

підлітки щодень більше залучені у світ інформаційних технологій, а середній вік комп'ютерного користувача знижується із кожним роком. Експерименти, що вже проводили дають лише приблизний погляд на ситуацію. Необхідно розробити чітку методику дослідження комп'ютерних ігор, як інструмента розвитку дитини. Також важливо досліджувати, як комп'ютерні ігри впливають на інші сфери особистості, оскільки розвиток пізнавальних процесів не обов'язково принесе користь у разі, якщо негативно впливає на емоційно-вольову сферу, абошо. В цілому ж можна стверджувати, що комп'ютерні ігри можуть стати не лише частиною дозвілля, а й потужним навчальним та виховним інструментом, що приносить практичну користь у розвитку психіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шмелев А.Г. Мир поправимых ошибок // Вычислительная техника и ее применение. Компьютерные игры. 1988. – № 3. – С. 17.
2. С. В. Гурьев. Информационные компьютерные технологии в физическом воспитании дошкольников: методология, теория, практика. - Екатеринбург: Изд-во ГОУ ВПО «Рос. гос. проф.-пед. ун-т», 2008. – С. 27.
3. Психологические исследования: Сборник научных трудов [под ред. А.Ю. Агафонова, В.В. Шпунтовой]. – Самара: Изд-во «Универс-групп», 2005. – С. 222

УДК.316.023.4

ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРСТВА В МАЛІЙ ГРУПІ

Полога Т.П. Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, Гуманітарний факультет, напрям підготовки «Практична психологія»

Макаренко С.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, доцент

Кожна людина як особистість має важливе значення для суспільства, оскільки всі ми впливаємо на ту чи іншу подію. Тому виявлення людей із природженими або із сформованими лідерськими якостями, і їх залучення для заняття керівних позицій надзвичайно важливо.

У процесі досліджень феномену лідерства сформувалися різні концептуальні системи, теорії, кожна з яких розглядала його під особливим кутом зору, відповідно пояснюючи його походження, сутнісні особливості, вплив на функціонування малої соціальної групи. Основним та важливим є підхід з точки зору динаміки поведінки. Цей підхід ще називають поведінковий. Згідно з поведінковим підходом до лідерства, ефективність

визначається не особистісними якостями керівника, а скоріше манерою його поведінки по відношенню до підлеглих. Динаміка поведінки відображає те, як розглядається лідер: в статичі (аналіз лідерських рис) чи в динаміці (аналіз лідерської поведінки). Це стало серйозним вкладом і корисним інструментом розуміння складностей лідерства [2].

У процесі досліджень феномену лідерства сформувалися різні концептуальні системи, теорії, кожна з яких розглядала його під особливим кутом зору, відповідно пояснюючи його походження, сутнісні особливості, вплив на функціонування малої соціальної групи. Основним та важливим є підхід з точки зору динаміки поведінки. Цей підхід ще називають поведінковий. Згідно з поведінковим підходом до лідерства, ефективність визначається не особистісними якостями керівника, а скоріше манерою його поведінки по відношенню до підлеглих. Динаміка поведінки відображає те, як розглядається лідер: в статичі (аналіз лідерських рис) чи в динаміці (аналіз лідерської поведінки). Це стало серйозним вкладом і корисним інструментом розуміння складностей лідерства [3].

Ральф Стогділл (1948) і Річард Менн (1959) незалежно один від одного проаналізували численну літературу, присвячену особистісним рисам як фактору управління. У результаті досліджень Р. Стогділл виявив, що найчастіше якість керівництва залежить від таких особистісних факторів [9]: інтелект; активність; домінування; самовпевненість; прагнення до успіху; комунікабельність.

Сучасний дослідник Л. Уманський виокремлює чотири типи позитивного лідерства: лідер-організатор, лідер-ерудит, лідер-генератор емоційного настрою, лідер-майстер. У. Стоун поділяв лідерів на: здатних впливати на близьке оточення; спроможних вести за собою великі народні маси; "ділових"; "емоційних"; орієнтованих на досягнення чи на персонал [11,9].

Для визначення лідерських рис нами було проведено психологічне дослідження. В ньому брало участь 38 осіб, з яких 22 особи жіночої і 16 осіб чоловічої статі. Їм була запропонована анкета: "Лідер – хто він?", яка містила наступні запитання:

1. Хто такий лідер?
2. Які риси характеру є бажані для того, щоб людина була лідером?
3. Які риси характеру не бажані для лідера?
4. Чи вважаєте ви себе лідером?
5. Лідерські якості - вроджені чи набуті?

Результати показали, що основними інтелектуальними здібностями для лідера повинні бути: панорамність мислення (системність, широта, комплексність), схильність до сприйняття нових ідей і досягнень і професійна предметність (знання деталей і тонкощів управління). Особисто-ділові якості носять в основному характер набутих та розвинутих

у лідера навичок та вмій у виконанні своїх функцій. Сюди можна віднести діловитість, вияв ініціативи, підприємливість, мистецтво приймати нестандартні рішення.

Емпіричне дослідження феномену лідера керівника в малій соціальній групі дало змогу визначити своєрідність погляду всіх осіб, які є членами групи, на цей феномен залежно від статусу, який вони займають у групі.

Отже, поняття "лідерство" не має єдиного визначення на нашу думку лідерство - це взаємини, які передбачають домінування та підкорення у системі міжособистісних стосунків у групі. Феномен лідерства вивчався не одне століття, свою думку про те, хто такий лідер і які існують типи лідерів висловлювали вчені філософи, психологи, педагоги та соціологи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андреева Г. М. Социальная психология. - М.: Изд-во МГУ, 2000. -514 с.
2. Волинець Т. В. Робота з лідерами // Виховна робота в школі. - 2006. - №3(16). -С. 5-7.
3. Забродський М. М. Вікова психологія: Навч. посібник - 2-ге вид., випр. і доп. -К. :МАУП, 2002. -104 с.
4. Татенко Т. Від лідерства у природі до природи лідерства. // Психолог. 2006. - №4 - С. 20 - 24.
5. Фетискин М. Т., Козлов В. В., Мануйлов Г. М. Социально-психологическая диагностика развития личности и малых групп. - М.: Изд-во института психотерапии, 2001. - 490с.

УДК 159.9:64

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГОТОВНОСТІ ДО ШЛЮБУ У СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

*Пітик Х.М., Львівський державний університет безпеки
життєдіяльності, Гуманітарний факультет, напрям підготовки
«Практична психологія»*

*Германович О.Р., викладач кафедри практичної психології та педагогіки
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*

Розробка проблеми психологічної готовності особистості до шлюбу актуалізується головними завданнями соціуму – забезпечення безперервності життєвого циклу, та формування особистості як організатора власної життєдіяльності.